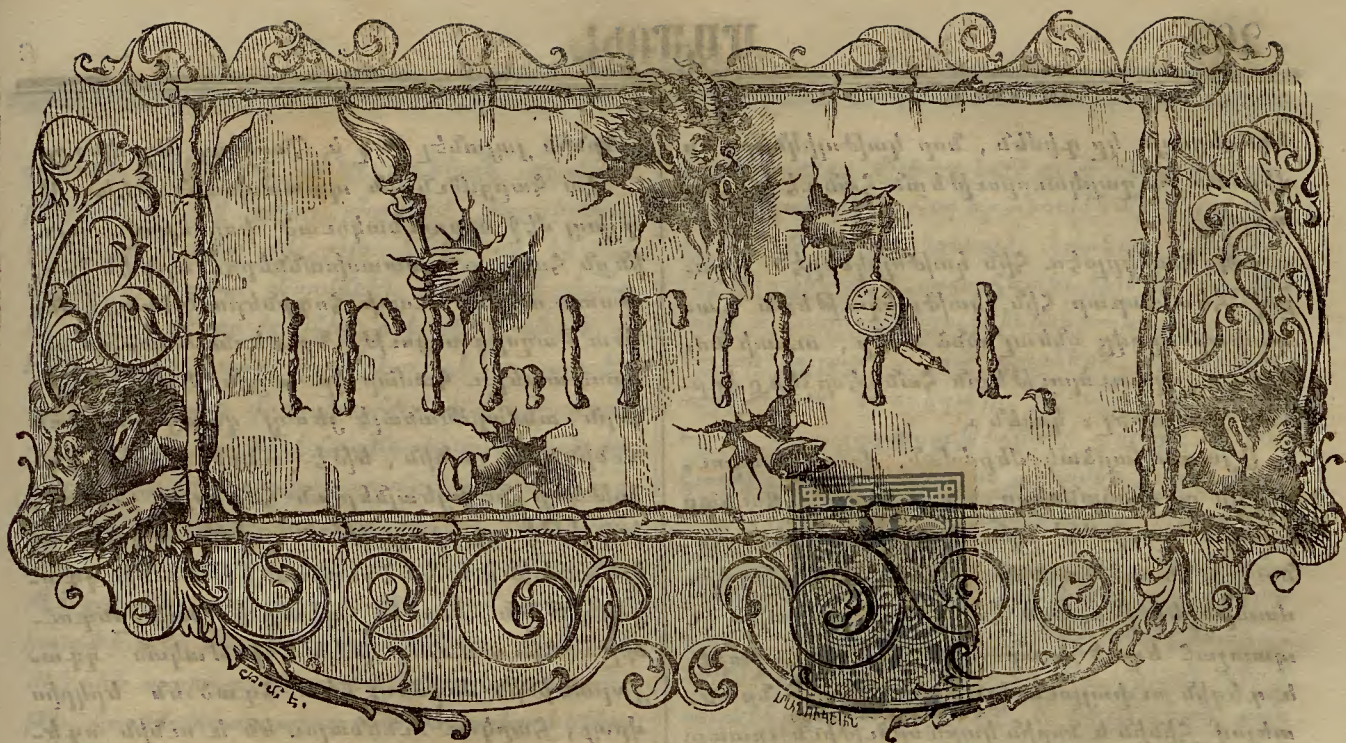

ՈՒՐԱԽԱՆԻ ԼՈՒՐ ՄԸ

Անցեալ շաբթու տեղական բոլոր լրագիրները, ինչպէս նաև Ազգային թերթերը ծանուցին, Վսեմափայլ Օտեան Դրիգոր Էֆէնտիի՝ Հասարակաց շինութեան պաշտօնէին խորհրդական անուանուիլը:

Այս անգամ ալ մեծաւ բերկրութեամբ լսեցինք որ՝ Նորին Վսեմութիւնը երկուշաբթի, Սպարապետի Դուռը կայսերական Գահառանդ Եւսուֆ Իզզէտին Էֆէնտիի ներկայանալով՝ առանձինն երկու ժամու չափ տեսակցելու պատիւն ունեցեր է: Այս փոխադարձ տեսակցութենէն իշխանազունը մեծ հաճոյք զգալով՝ իր գոհունակութիւնն յայտնէր է Նորին Վսեմութեան:

Վսեմ Օտեան Դրիգոր Էֆէնտիի՝ Օսմանեան բարեխնամ կառավարութենէն տեսած այս սիրալիր ընդունելութիւնները և ստացած բարձր պաշտօնները՝ անշուշտ իւր հազուագիւտ տաղանդին, գործունէութեանը,

և առ բարեխնամ տէրութեան ցցուցած հաւատարմութեանն արգասիքն են, և իրաւամբ կրնանք ըսել որ՝ այսպիսի վսեմ հանճար մը, Պետական աւելի բարձր պաշտօնավարութեանցն արժանի է. որովհետեւ՝ պաշտօնէից մէջ այսպիսի հատընտիր պաշտօնեայնէր դժբաղդաբար թուով շատ քիչ կը գտնուին, ինչպէս որ տեղական եւրոպական լրագրաց ամենքն ալ կը վկայեն, Վսեմափայլ Օտեան Դրիգոր Էֆէնտիի վրայ ստէպ գովութեամբ խօսած ատեննին:

ՀԻՆ ՈՒ ՆՈՐ ԿԱԹՈՒԿՈՒԹԻՒՆ

Ազգաց մէջ Գրիստոնէութիւնը ծաւալէն ի վեր՝ կրօնքին ալ հինընորը փնտռուիլ սկսաւ:

Էտիրնէի մէջ, Աւստրիական հիւպատոս պարոն Դամէրլօէն մեռնելով՝ երբ հանգուցելոյն ազգականները իրենց բնիկ կաթոլիկ

եկեղեցւոյն կը դիմեն, նոր կաթոլիկները կը մերժեն յուզարկաւորութեան հանդէսը կատարել:

«Պ. Գամէրլօէն հին կաթոլիկներէն ըլլալով՝ հետեւաբար հին կաթոլիկութեան դաւաժարներովը սնեալ անձ մ'էր, ուստի նորա յուզարկաւորութեան հանդէսը չենք կըրնար կատարել» կըսեն:

Այս բացարձակ մերժման վրայ հանգուցելոյն ազդականները զայրանալով՝ Յունաց կղերին կը դիմեն՝ որն որ անմիջապէս իր հընուծիւնն ու գործին մէջի ստակի խնդիրը մտաբերելով՝ իսկոյն հանգուցելոյն պարտ ու պատշաճ եղած արարողութիւնը կը կատարէ, և դեղին ուփայլուն կլորիկները դրպանը նետելով՝ հինին և նորին կարեւորութիւն չըտար:

Ահա այս կերպով կը վերջանայ հին և նոր կաթոլիկութեան խնդիրը Ետիրնէի մէջ:

Մեզի ուրիշ բան չի մնար ըսել՝ բայց եթէ դուրել հին և նոր կաթոլիկաց այս իրարու հակառակ նախանձախնդրութիւնը, վասն զի կրնայ ըլլալ որ հին գաղաբար կրող կաթոլիկ մը, մեռնելէն վերջը գերեզմանատան մէջ գտնուող նոր գաղաբարակիր կաթոլիկաց քարոզութիւններ ընելով՝ յաւիտեանականութեան մէջ ալ հինի և նորի կռիւ մը յարուցանելու պատճառ կ'ըլլայ:

Կը դովենք մանաւանդ. Յունաց կղերը՝ որ այս տեսակ վերացական խնդրոց կարեւորութիւն չըտալով՝ միմիայն իր քսակին հընուծեանն ու նորութեանը կընայի, որպէս զի այսպիսի բացէն եկող շահերը ամբողջութեամբ և ձեռքէն չը փախցնելու համար նորուկ դրպան մը կամ քսակ մը ունենայ:

ՀՈԳԵՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

(Երանանկութիւն ԴԵՆ 493)

ԽԹ. Հոս կը ծագի ամենադժուարը խնդիրն թէ՛ կրնան արդեօք հոգիներն հաղորդակցել մարդկանց հետ, այսինքն միտ-

քերնին յայտնել մեզ և հասկնալ մեր միտքը:

Առ հարցմունքին պատասխանն թէ՛ և Ա. գլխոյ մէջ պարունակուած փորձերով, այսինքն հարց ու պատասխաններով արդէն հաստատուած են ուստի հոգիներուն մարդկանց հետ հաղորդակցութիւնը տեսականաբար ալ հաստատելու համար կը հարցնեմ թէ՛ հոգիներն՝ անմարմնանալէ յետոյ՝ զգացողութիւն ունին թէ չունին, եթէ չունին՝ ինչո՞ւ կաղութենք ննջեցեալներուն հոգւոյն համար, իսկ եթէ զգացողութիւն ունին, ինչպէս որ կընդունինք և կը հաւատանք թէ ունին զգացողութիւն, ուրեմն՝ պէտք է նաև ընդունիլ և հաւատալ որ թէ՛ նիւթական զգայարանքնին մարմնոյ հետ ձգած են երկրիս վրայ, հարկաւ ունենալու են և ունին ոգեկան զգայարանք՝ որպէս զի մեր աղօթքէն օգուտ քաղեն, երջանկութեան հասած հոգիներն կարենան ուրախութեամբ վայելել իրենց ցաւոց և տառապանաց պառուղն. և տակաւին մեղաւոր վիճակի մէջ գտնուող կշտամբեր հոգիներն ալ (տե՛ս յօդ. Ի. ԻԱ. ԻԲ.) կարենան յուսով և համբերութեամբ տանիլ վիշտերնին մինչև որ հասնին նախապատրաստուած կամ խոստացուած երջանկութեան: Արդ՝ մարդկային հոգիներն իրենց սեպհականեալ ոգեկան զգայարանքները ունենալով, ինչո՞ւ համար չպիտի կարենան հաղորդակցել մարդկանց հետ: Միթէ մարդու մարմնոյ մէջ բանտարկեալ հոգին իւր կամաց տէրն չէ՞. ուրեմն ի՞նչ պատճառ կայ որ ազատ այսինքն անմարմնացեալ հոգի մը բանտարկեալ հոգւոյ մը հետ չի կարենայ հաղորդակցել, ինչպէս որ ազատ մարդ մը հաղորդակցի բանտարկեալ մարդու մը հետ, (եթէ բաւական հոգեւոր անոր, կամ իւր անոր մէջտեղը ունենայ հոգեւոր մը):

ԳԼՈՒԽ Գ.

ՀՈԳԻՈՑ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԵԱՆՑ

ԿԱՏԱՐԵԼՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՑ

Մ. Ուրեմն մարդկային անմարմնացեալ հո-

դիներն ունենալով իրենց ոգեկան գգայա-
րանքները՝ ո՞վ կրնայ ընդդէմ վերոյիշեալ
փորձերուն ըսել թէ՛ այն էակն՝ որ կենաց
ատեն կը խորհի՝ մարմինէն զատուելէ յետոյ
ալ պէտք չէ որ խորհի . ո՞վ պիտի պնդէ որ
եթէ հոգին խորհի ալ, պէտք չէ որ արդէն
սիրած անձանց վրայ խորհի : Ո՞վ պիտի ա-
պացուցանէ որ՝ եթէ հոգին սիրածներուն վը-
րայ խորհի ալ, պէտք չէ որ անոնց հետ հաշու-
դակցի : Ո՞վ կրնայ առաջ բերել որ՝ ննջեցելոյ
հոգիներն երկրիս մէջ այս ինչ տեղ կամ երկնից
մէջ այն ինչ տեղ կապուածի կամ բանտար-
կուածի պէս մնալով, երեքական օգերուն
մէջ չեն պարագայիր : Ո՞վ կրնայ երեւակայել
թէ՛ հոգին քաղաքաւոր պարագայելով եթե-
րական օգերու մէջ՝ չի կրնար մեղի մօտենալ,
թէ մեր քովն դալով՝ չկրնար հաղորդակցիլ
մեղի հետ, թէ իւր ոգեկան գգայարանք-
ներովն անկարող է մեր նիւթական մարմնոյ
ներազդել, թէ նիւթական մարմնոյ ազդեւել
կարող ըլլալով՝ մեր ձեռաց բոլորովին անշո-
շափելի ըլլայ, թէ՛ շօշափելի ըլլալով՝ մեր
ձեռքը ու գրիչը չի կարենայ շարժեցունել,
և թէ զանոնք շարժեցունելու կարող ըլլա-
լով՝ անկարող ըլլայ մեր հարցմունքներուն
պատասխանելու և առ պատասխանները գը-
րել տալու :

ԾԱ. Թէ որ հոգիներուն, անմահութեան
և յայտնութեան հաւատաւն՝ կամ համոզուի-
լըն՝ մտաց մէջ ծնած՝ մեկուսի և անկախ ի-
մացում մը ըլլար, և կամ անհիմն դրութեան
մը կոյր հետեւանքն եղած ըլլար, ան ատեն
կրնար հաւանական կերպով մը կասկածի
ներքեւ իյնալով՝ տեղի տալ հակառակորդնե-
րուն կարծելուն թէ՛ հոգեբանութիւնն նոր
ֆիզիոլոգիան ինչպէս իսկական, թէ ինչպէս շփոթե-
լիք, և անապշտանք ինչպէս աւելցանել . թէ՛ ա-
նի ժողովարար խաբելով հոգեբանական ուղեւորները
նոր իրենց տեղ անցանելու խաբեօրէն ինչպէս
անպարհապաստաններ ունենայ, թէ հոգեբանութե-
ան ըլլայ միայն վարդապետութեան մը, թէ հոգեբան փոք-

յերն ֆիզիոլոգիայի անհոգեբանութեան ըլլալ և այլ
ընդհակառակն՝ հոգեբանութեան վրայ մեր
դրութեան մը տուած կարեւորութիւնն
մեր վերոյիշեալ և այսուհետեւ յիշելիք փորձե-
րուն և հաղորդակցութիւններուն վրայ հիմ-
նուած ըլլալով, առ փորձերն ալ առանց
ուղղակի և անուղղակի շահախնդրութեան
եղած հաղորդակցութիւններ գոյով, և առ
հաղորդակցութիւններն ալ ամեն բարոյական
և ընկերական առաքինութեանց սկզբունք-
ները ևս առաւել հաստատելով, կարծեմ՝
ամենայն իրաւունքով՝ թէ հոգեբանութեան
դէմ հակառակողներն իրենց ընդդիմաբա-
նութեանց և աշխատանաց մէջ՝ չըլլան պիտի
առաւել խորախորհուրդ և յազմական՝ քան
թէ կալիլէոս աստղաբաշխ փիլիսոփային դէմ
ամբաստանող թշնամիներն, որոնք՝ Աստուա-
ծաշունչ դրեանց մէջի տող մը ըստած բա-
նին սխալ մեկնութիւն տալով և յիշեալ փի-
լիսոփային նորագիւտ արեգակնային դրու-
թիւնը անկրօն կոչելով, և այն դրութեան
դէմ բողոքելով, կալիլէոսը դատի կոչեցին,
և վատիկանին դատաստանաժողովին որոշ-
մամբ երկու անգամ ղուրկ տեղն դատապար-
տելով առ փիլիսոփան՝ կամէին արդիւն ա-
նոր որ՝ ըստ սոյն դրութեան, երկրիս առ-
բին անգամ մը՝ ի շուրջ Արեգակնային շրջան
մը կատարելուն դիտութիւնը իւր աշակեր-
տաց սորվեցունէ : Եւ այդ փիլիսոփան ամեն
պատճառաւ երկու անգամ ալ բանտարկե-
լէն յետոյ շատ չանցաւ, կալիլէոսը դատա-
պարտող աստուածաբանք սուտ անկրօն վար-
դապետութիւն կոչուած նոր դրութեան
ճշմարտութիւնը ընդունելով, իրենց աշխար-
հական և եկեղեցական վարժարաններուն
մէջ՝ իրենց աշակերտաց անգամ դատ տալ
սկսան :

Իսկ ինչպէս որ արդէն հասկցուցինք, հո-
գեբանութեան մեր տուած կարեւորութիւ-
նըն դիւրահաւանութեան պտուղ մը չըլլա-
լով, այլ ընդ հակառակն մեր անձնական ըրած

քննութեանց և փորձերուն վրայ հիմնուած ըլլալով, և այդ փորձերէ առաջ եկող հաղորդակցութիւններն հրատարակուած ուրիշ տեղեկութիւններուն հետ յարմարելով, զանոնք՝ ըստ մասնաւոր յայտնութեան մը՝ սիրելի ազգիս ուսումնասիրաց ընծայելու համարձակեցայ:

ԹԲ. Արդ՝ նկատելով թէ հոգեկան երեւոյթներուն և հաղորդակցութիւններուն սկզբունքն են հոգւոյ էութիւնը, և մարմնոյն մահուանէ ետքը՝ անոր այսինքն հոգւոյ՝ տակաւին կենդանի մնալն:

ԹԵ՛ հոգւոյ անմահութեան՝ սկզբունքն կը յարմարի թէ քրիստոնէից և թէ հին ազգերուն կրօնական դիրքերուն և սկզբունքներուն հետ:

ԹԵ՛ ատ հոգեբանականն երեւոյթներն և հաղորդակցութիւններն բնութեան օրէնքի մը վրայ հիմնուած ըլլալով, ռամիկներուն կարծեաց պէս չունին բան մը որ տարօրինակ կամ դերբնական ըլլայ:

ԹԵ՛ բոլոր այն անցք և դէպք՝ որոց պատճառներն մեզի անճանանչ են՝ մեզի տարօրինակ և գերբնական կ'ըսեն. իսկ հոգեբանական անցից և դիպումաց պատճառներն գտնուելով՝ բնական եղելութեանց կարգն կ'անցնին:

ԹԵ՛ տարօրինակ և գերբնական կոչուած շատ մը եղելութիւնք՝ որոնք անհնարին կը թուէին, հիմա հոգեբանութեան օգնութեամբ մեկնուելով՝ հոգեբանական կարծեաց դասն անցնելու արժանի կ'ըլլան:

Վերջապէս՝ նկատելով որ՝ թէ և հոգեբանութիւնն այն կատարեալ կոչուած կէտին տակաւին չէ հասեր, և այլ և այլ փորձերու կարօտութիւն ունի, միանգամայն այն անտեսանելի աշխարհին վրայով, մատակարարած տեղեկութիւններն ըստ կարի դոհացուցիչ և մարդուս կենաց մէջ կրած վիշտերը և նեղութիւնները մեղմացուցիչ, մըլտիթարութիւն մատուցանող հաղորդակցու-

թիւններ ըլլալով՝ կրնամ ըսել որ եթէ հոգեկան հաղորդակցութիւնն ինչո՞ւ ծագած ալ չըլլար, պէտք էր հնարել հոգեբանութիւնը. ի սէր դրդելոյ և մղելոյ զմարդս:

Աստուծոյ տաճարն աշխարհի քննելու ճշգրտութեամբ պահելու, ողորմութեան դործերը սիրով դործելու. և անմահ կենաց երջանկութեան հասնելու համար համբերութեամբ աշխատելու: Ինչպէս որ ատոնց վերաբերեալ յայտնութիւններէն ալ պիտի տեսնանք կարգով:

(Շարունակել)

ԱԹԵՇ ԿԵՃԵՍԻ

Ատէթը գատիմէ իւզրէ իֆապը պօրճ օլ տուղու կիպի, տիւն տէյիլ էվվէլիսի կէճէ, «Բէլ Կէճէ» շէնէլի, ֆէվրէլատէ սիւրէթտէ, թաթաւլա, թարաբիա, վէ էքսէր Բուսուք օլան մահալլէրին հէր սօդադլարընտա իճրա գըլընաը:

Պու զիննէթտէ վուգու պուլան մէնզարէյի կարիպէլէրի թաարիֆ իթմէքտէն էվվէլ պու աթէշ զիննէթիւնին հաճկը թարիստէն վէ նէ՞ սէպէպլէ իհտաս օլունտուղունտան պահս էթմէյի մինասիպ կէօրլուրիւզ:

Մալիւմ ա՛, Քրիսթիանըքտան 3-400 սէնէ էվվէլ, Էվրօքա վէ Ասիա գըթասընտա սաքին օլան ահալի՛ բուլթէրէսթ օլուպ՝ քիմի աթէշէ վէ այա կիւնէշէ, քիմի հայվանաթա, քիմի տախի սույա թափընըրըտը:

Աթէշէրէսթ օլան դաւմ, Նուհ փէյկամ պէրին Յաբէթ էվլատընըն նէսլինտէն օլուպ, Սոդում-Գոմորուն քիւքիւրտ աթէշլէրինտէն խէլաս օլմագ նիյէթիլլէ հէմ աթէշէ հէմ այլա կիւնէշէ թափընըրըտը:

Հայվան բէրէսթ օլան դըսմ, կէնէ Նուհուն Սէմ էվլատընըն զիւրիլլէթիւնտէն օլուպ ֆրասունն միլքինի խարապ էտէն հայվանաթըն կաղապընտան աղատէ օլմագ նիյէթիլլէ՝ հայվանաթա թափընըրըտը:

Սու վերեւից օլան նէսիլ իսէ Նուհուն էվ-
լատը սանիսի օլան Գամըն ճինսինտէն օլուպ
սու թուփանը ափէթինէ պիր տահա տուչար
օլմամագ էֆքեարըլլա, ըրմագլարա, եէր-
տէն զուհուր իտէն թաթըլը եահուտ աճը
սուլարա, տէնիզէ պիլէ թափընըլըտը :

Իշթէ պու սու վերեւից օլան թագըմ,
տիկէր իքի բուլթութէրէսթ գարընտաշլարընա
նիսպէթլէ՝ սու իլահընըն շէօհրէթինի ար-
թըրմագ իշին աթէշ կէճէսինի իհտաս էլլէ-
տի :

Աթէշ իլահընա հագարէթ օլմագ իւզրէ,
չալը չըրքըլարտան, սիւբրիւնթիւլէրտէն, բիս
դօդուլու նէպատաթլարտան ճէսիմ պիր ա-
թէշ եագըպ, օլուք չօճուդ, ադըլը ադըլ-
սըզ իւթիւնտէն սըչրայարագ, Յաբէթ նէս-
լինէ մէյտան օգուտու :

Հաթտա պունուկա տա կանի օլմայըպ՝ Սէմ
զիւրրիյէթինի թահգիր էթմէք նիյէթը ֆա-
սիտէսիյէ, Սէմիլէիին իլահը օլան հայվանա-
թը, Էանի պիսուշ պուղալարը, էօքիւզլէրի,
մայմուկարը օ աթէշտէ իհրագ էթտի :

Նիհայէթ, սու իլահընըն գուտրէթ ու
գուվլէթինի ալէմէ պէյան էթմէք իշին՝ օ
ճէսիմ աթէշի քէնտի սու իլահընըն պիր ի-
քի գապ սուլուլլա սէօնտիւրէրէք Յաբէթլէ
Սէմ իլահլէրին մաղլուպլիյէթինի վէ Գամ ի-
լահընըն կալիպ օլտուղունու իսպաթ էլլէմէք
իսթէտի :

Իշթէ օ թարիստէն պէրու պու նէֆսա-
նիյէթ աաթէթի հիշ ունուլթուլմայարագ պու
սէնէյէ գատար իճրա օլունուր : վէ հէր նէ
գատար քի ֆրիստիանըք պու մէղմուլ ի-
թիգաթը մէն էթմէյէ չալըշմըշաաա մուլալ-
ֆագ օլամամըշ տըր :

Աթէշ կէճէսինին իհտասընա տայիր պու
գատար մալիւմաթ վէրտիքտէն սօնրա՝ կէ-
լէլիմ աթէշի թահգիր էթմէյէ գալգըշան
պիր թագըմ ճահիլլէրէ :

Պու ճահիլլէր, շիմտիյէ գատար մալլէրի-
նի, միւլքլէրինի վէ հաթտա գաղաէն ադ-
րապա վէ թալիւգաթընը աթէշէ գուրպան

վէրտիքլէրինի ունուլթարագ, հալէա պու
կէօնա էլլէնմէյի քէնտիլլէրինէ պօրճ վէ զէվք
սայըպ՝ ոէնէտէ պիր կէճէ տալի մահալլէ
տրալարընտա զիննէթինի ալայլա իճրա էտէր-
լէր : Յագաթ մալիւմա՝ պու ասըրտա, էօյ-
լէ պուղա, էօքիւզ վէ մայմուն եագմագ
կիպի վահշիլիքլէրէ ըուհսաթ օլմատըղընտան,
պիր թագըմ միրասիեէտի ղիւք վէ կիւնտէ
գաղանըպ կիւնտէ սարֆ իտէն միւսէյիպ
ճէճլէր, քիւհնէ արապալար, ալթը տէ-
լինմիշ գայըքլար, էքմէքճի քիւֆէլէրի
վէ պու եիւղտէն եումուշաճըք լիրալա-
րընը եագմագլա իքթիֆա էտիյօրլար :
Հաթտա պու էլլէնմէյի քէնտիլլէրինէ քեար
ու քիսպ սայան պիր թագըմ գաղինսօճուլար
վէ մահալլէ կիւլլէրի, ըասթ կէթիւրտիքլէրի
միրասիեէտիլլէրին ճանընը, վէ ըիւզկեար հա-
վատա ֆագըր ֆուգարանըն գուլիպէճիլինի
եագմագտա տըրլար :

Աթէշ իւզէրինտէն աթլայըմ տէրքէն,
չալվարընը, կէճէլիինի, ֆիստանընը թու-
լթուշտուրանլարտա սանա ճապա :

Էյէր հայվանաթ եէրինէ, պիշարէլէր քէն-
տիլլէրինի իհրագ էտիպ, մուգատտէս պիւն-
լէրինի իճրա իտէյօրլարսա, պունա նէ պի-
զիմ վէ նէ տէ քիմէնին պիր տէյէճէյի գալ-
մագ էլվէրի քի պաշգալարընա պիր մաղար-
րաթլարը տօղանմասըն վէ տօգունտուղու
հալտէ գանօնէն վէ նիղամէն ճէզալարը թէ-
րէթթիւպ օլունսուն :

Ա.ՉՈՒԸՆԻՍ ԼՈՅՍ

Այս օրերս ըէթին իլան մը հաներ է :

« Որպէս թէ իր դոց բագէթներուն մէ-
ջէն « Էրպապը զարէզ » ներու կողմէն, խոտ,
թալաշ, բուրդ, բամպակ և ասոնց նման
նիւթեր դրուելով, ծխախոտի տեղ ժողո-
վըրդեան ծախուեր է, բաքէթը 40, 60,
80, 100, 120 վարայի և ն. և ն. :

Նաև ժողովուրդը անանկ կարծեր է ե-
ղեր որ այս գողութիւնը ըէթի իտարէի գոր-

ծակալաց կողմէն կըլլայ, ասոր համար Բէ-
ժիի տնօրէնութիւնը ազդու դիրք մը բըռ-
ներ է որ այս տեսակ անտեղութեանց ա-
ռաջքն առնէ: Օ՛հ, ի՛նչ աղէկ մտածմունք,
եթէ Բէժի այս խստութիւնը գործածէ, բա-
քէթներուն մէջէն ելած մինչև անդամ սի-
րահարական նամակներուն, ֆրնտըխի խա-
պուխներուն, քիւրքի կտորներուն, հար-
կաւ կատակի համար դբուած ձիի ֆըշխը-
ներուն առջևը կառնուի, զորս թշուառա-
կան վարպետորդիները Բէժիին պատիւը
անուանարկելու համար թիւթիւնիւ բաքէթ-
ները մանկասարին չէօփիւքը դառցուցին:

Բէժին այն բանին առջևն առնելու հա-
մար աղւոր միջոց մը գտեր է. ժողովրդեան
հրաման տուեր է որ՝ բաքէթը թիւթիւն-
ճիւղներուն առջևը բանան և թէ որ մէջէն
խըյարի չօփ կամ ղէրտալիի կուտ ելլայ նէ
ետ տալով ստակնին պահանջեն. սակայն սա-
պայմանաւ որ եթէ բաքէթը թիւթիւնճի-
ւերէն քայլ մը անդին բանան նէ խօսքերնին
ըջ պիտի անցնի:

Օ՛խ, աս ալ աղւոր միջոց մ'է. եթէ այդ
վարպետութիւնը թիւթիւնճիւղներն իրենց
քովէն հնարած են նէ՝ դաւերնին ստակ մը չը
պիտի ընէ և չը պիտի կրնան մէյ մ'ալ ժո-
ղովուրդը խաբել. բայց սա կայ որ արդեօք
այդ թիւթիւնճիւղները պարապ բաքէթները
ժողովելով և մէջը հին ֆէսի բիւսքիւններ
թխելով չը պիտի տանին Բէժիին ըսելով՝ «այս
բաքէթներուն մէջէն բիւսքիւլ ելաւ և յա-
ճախորդները մեզի ետ տուին»:

Սակայն բան մ'ալ կայ որ թիւթիւնճիւ-
ղներն այս խաղը Բէժիին չեն կրնար խաղալ
որովհետեւ Բէժին ազդու միջոցներ պիտի
բանեցնէ ասկէ ետեւ, և բաքէթներուն մէջ
խսկական ծխախոտ պիտի լեցնել տայ: Աւոր
«էրպապը կարազ» կրնայ համարձակիլ ներսէն
կամ դրսէն դաւադրութիւն ընելով՝ բաքէթ-
ներուն մէջ քէստանէ ֆիշէնկի դնելու՝ որ
օր մը մէկուն դրպանին մէջ պայթելով խեղճ

մարդը լեղապատառ եղեր և ինքզինքը Սէ-
տանի կուպն մէջ կարծեր է:

ՈՒՅՏՈՒՐՄԱՍԻՕՆ

— Պուրասընա նէ՞ տէրէր, միւսիւ:

— Պուրասընա եհնի աչքան Գօնդօրտիա
պահճէսի տէրէր, նէ իչկի իչէրսէն իւշ զըշ-
անթրէսի տէ պատիհալա տըր:

— Վալլահի ուճուզ, կառսօն, պանա պիր
չիչէ շամբանեա վէրսէնէ:

— Պուլսուրուն էֆէնտիմ:

— Օ՛խ նէ ալէա, պիլլահի ուճուզ, շիչսի
3 զըշա շամբանեա, պատիհալա:

— Եաննըչընըզ վար միւսիւ, 3 զըշա պաշ-
դա իչքիլէր, պունա 50 զըշ վէրէճէքսինիզ:

— Հալթ էթմիշսին, դաբըճը պանա՝ «նէ
իչէրսէն 3 զըշ անթրէսի տէ պատիհալա
տըր» տէյիպ՝ դաբընըն իւզէրինտէքի էւնը
պիլէ օդութուու:

— Օդութուու ամմա, իչէրի կիրինճէյէ
դատար: Շիմտի շամբանեայա 50 զըշ մէճի-
տիյէյի տէ 22 տէն ալմայընճա եադանը սալը
վէրմէմ:

— Տէսէնէ քի, այօղուլ, պուրանըն անթ-
րէսինի չըդըչըն ալլայօրլարըմըշ:

* * *

— Պադսանա թէլէկուաֆճը, թէքիրտա-
ղընտաքի ամճամա պիր թէլ եօլլայաճա-
ղըմ, դա՞շ փարայ վէրէյիմ:

— 21 լուղէթինէ սաղ փարայ 15 զըշ վէ-
րէճէքսին դուզում:

— 21 լուղէթ չօդ տուր. 15 լուղէթ պիր
պէշիք վէրսէմ'նա՞սըլ օլուր:

— Բազարըդ էթմէյիզ, պուրատա պիր
լադըրտը օլուր:

— Էյ փէք էյի, տարըմա, պիր եիւզ-
իւք տահա վէրէյիմ տէ ամճամա 2 լուղէթ-
ի պիր թէլ եազ:

— Օլտամազ. հէմ թէլին սուրէթինի պիղէ
եազմադ, հէմ 15 զըտան էքսիք ալմադ օլա-
մազ:

— վա՛յ, վա՛յ. վա՛յ. եաղսան նէ օլուր. իշթէ ՎՅի վերէյիմ տէ եաղ վէսսէլամ, վարմաղըն եօրուլմաղ ա՛, այ էֆէնտիմ:

— Էյ փէք էյի, սէօյլէ պագալըմ, պաշաղըսը. պէնի իշիմտէն ալը դօմա:

— Կէօֆէրէն, Գաբշընդաթէ, «Գաբա», Բաթէն, Կոնստանտին, Բէյաթէն, Եղու, Անթոն, աղայա, Էֆէր, Էրէրէ, Է, պաբաթա, արֆանըն, Էթէն, 18 Ղա, Դըր. էյեր Էթէրէ:

— Տօ՛ւր, Էլվէրիւր, 20 լուղէթ օլտու, պիրտէ իմղա, օլուր թամամ 21 լուղէթ:

— Իմղա գալընտա, սէն լաֆը պիթիւր:

— Հիշ էօյլէ շէյ մի օլուր, նըղամա գարշը տըր:

— Ճանըմ մէքթուպ պէնիմ տէյի՞լ մի. նէ գարըշըյօրսուն, վարսըն իմղա Էքսիք օլտուն տա լագըրտը թամամ օլտուն, սէնին նէ՞ ու մուրուն: Թէլի պէն վուրտուղումու աննար:

— Փէք էյի:

— Նէ՞ եաղաըն պագայըմ:

— Էյեր Էթէրէ . . .

— 1000 Էթէ Կէօֆէրէն, միւշթէրիսի հաղըր:

— Օլմաղ. արթաը. Էքսիլթմէլի:

— Արթըրյըսա ծնուն տա ատընը դօմա, օ վագըթ թամամ 21 կէլիւր:

* * *

— Ծօ՛, գետինն անցնելու, ինչո՛ւ համար թիւթիւնիս բաքէթը բացեր ես.

— Խապար չ՛ունի՞ս, աղապա, Բէթին իւլան մը հաներ է քի ասկէ ետեւ ո՞վ բաքէթով թիւթիւն առնէնէ, բաքէթը բանայ նայի, մէջէն թիւթիւնիւ տեղ ձիծի պոչ ելլայ նէ ետ տայ տէյի:

— Կիտի կէպերէճէք, մէջէն մէկ երկու սիկառա գողնաս տէյի Բէթին իլանը աղէկ գործիդ եկեր է:

— Աստուած վկայ. մաս վըկայ չէ, աղապա:

— Սուս. Էս գիտեմ ամմա, մէյ մ՛ալ եաղմա չըկայ. ինծի թիւթիւն առնէս նէ չեմ ու.

ղեր քի բաքէթը բանաս, մէջէն ֆընտըխ սըչանի ալ ելլայ նէ իմ մախպուլս է:

—

. . . մուէլլիֆ.

Յունիս 18 թարիխէ, աճիղէրի հագդընտա, Եէտի գուլէտէ վագը Հասթահանէմիւղին մէմուրլարը թարաֆընտան օլան հագարէթի շամիլ պիր մէքթուպումու պիթարաֆըլըլա այնէն տէրճ վէ թարաֆընդտան տախի հագդանիյէթ իւզըն իլավէյի մութալասա էթմէնիղտէն տօլայը ֆէվք Էլ կայէ մէմուլնիյէթիմի իպրաղ էյլէրիմ:

Հաթտա իշպուլ մէսէլէյէ տայըր, կէնէ պաղը մուհիմմ մատտէլէր մէյտանա կէլտիլինտէն, ծնլարը տախի ումումա պիլտիրմէք վէ շու հասթահանէնին իտարէճէ պաղը թէքքետիւլլէրի ահալիմիղէ պէյան իթմէք իշիւն եէնիտէն գալէմէ ալտըղըմ իշպուլ մէքթուպումու կաղէթայը միւթէպէրէնիղին պիր քէօչէսինտէ տէրճ իթմէյէ հիմմէթ պույուրմանըղը թէմէննի իտէրիմ:

. . . Էֆէնտի, պանա օլան հագարէթին սէպէպինի աննամագ վէ պէնի թահգիր է. տէն մէմուրլարլա գարշըպէ գարշը մուհաքէմէ օլմագ նիյէթիլլէ, հէր նէ դատար քի Բաթրիքհանէյէ վէ Հասթահանէ Հոգաբարձութիւնունա միւրտաթաթ էտէրսէմտէ, պիլմէմ նէ սէպէպլլէ պանա էհէմմիլլէթ վէրիլմէյիպ առէթա պաշտան սավմա թարիգինի թութարլար:

Պէնտէ հուգուղումուն մուհաֆաղասը վէ առալէթին դահիրէ իլսրաճը իլին, պէնի թահգիր էտէն հէքիմ մուսվինի էֆէնտինին ալէհինէ Պասը Զապթիլլէյէ պիր իսթիտա վէրմէյէ մէճպուր օլուրում:

Մուախիսէրէն՝ յունիս 18 թարիխէ տէրճ օլունան մէքթուպումուա ղիքը էթտիիմտէնայէթ, եանի, պիշարէ չըրաղըմըն այագլարընը, պաճագլարընը 40 ատէթ տէյնէքլէ դանլա միւլէմմա էտէն մէքթէպ միւտէրրիսի Նաղաշեան Յուլհաննէս հագդընտա, կէ-

